

Verslag excursie plantenwerkgroep Lingegebied bij Leerdam 30 augustus 2025

Deelnemers: Ellen, Gonny, Heleen, Henk, Niels, Simon en Cor

Tekst en foto's: Cor

De rivier de Linge is misschien wel een van de onbekendste rivieren in ons land. De naam komt van het Oudnederlands en betekent 'het lange water'. De rivier stroomt, zoals we vroeger op school leerden, van oost naar west, dwars door de Betuwe. En het zal niemand verbazen dat ze dat nog steeds doet. Om precies te zijn van Doornenburg tot aan Gorinchem. De rivier is 108 kilometer lang, in het begin een onopvallende en recht getrokken watergang, naar het eind toe steeds breder en natuurlijker. En daar, in de buurt van Leerdam, gingen we vandaag kijken. De rivier vormt hier de grens tussen Utrecht en Gelderland. Hier ligt het Natura 2000-gebied 'Lingegebied en Diefdijk-Zuid'. Het is een gevarieerd gebied met grienden, moerasbos en fraaie graslanden.

Dankzij het voortreffelijke navigeerwerk van Gonny, Niels (en Tom), langs een netwerk van smalle, bochtige weggetjes, vonden we elkaar, na anderhalf uur rijden vanaf Kampen, terug op een idyllisch terras langs de Linge. Dat hoort zo, als je op excursie gaat met de plantenwerkgroep van IJsseldelta!



Hierna reden we naar een parkeerplaats naast het Fort bij Asperen om daar onze tocht te beginnen. De schrijfboekjes kwamen te voorschijn en daar gingen we: paardenbloem, wilde peen, Jacobskruiskruid, speerdistel, kropaar, berenklaauw, kruldistel, akkerkool, akkerwinde en, na enig determinatiewerk, hoge fijnstraal. Op de dijk aangekomen noteerden we grote klaproos, knooppkruid, Canadese fijnstraal, vogelwikke en hop. Aangekomen bij het Fort bij Asperen bewonderden we enkele ogenblikken dit vernuftige bouwwerk dat onderdeel was van de Hollandse Waterlinie. Een

verdedigingsgordel van moerassen, waterpartijen en natte veengrond, die middels het openzetten van diverse sluizen het gebied veranderde in een onneembare waterbarrière. Dit ter bescherming van m.n. Amsterdam. Opvallend ook zijn de vele bunkers die hier in de oorlog zijn gebouwd.



Tegenover het fort zagen we aan de waterkant koninginnenkruid, grote egelskop, kikkerbeet, bitterzoet, witte waterlelie, grof hoornblad, echte valeriaan en glanzig fonteinkruid. Een jonge pad kruiste het onze. Voort ging het, over een grote oude sluis, via een dijk langs het dorp Asperen, eigenlijk een oud stadje, op weg naar ons excursiedoel de Lingedijken. Op en bij de dijk er naar toe vonden we bont kroonkruid, moeras- en bosandoorn en grote zandkool.



Opeens was het hierna tijd voor de lunch, die wij nuttigden op een verhoging in het landschap. Tafel met banken waren hier reeds klaargezet. Een woonboot gleed voorbij en een grote bonte specht vloog over. Als we hier de rest van de middag hadden doorgebracht was het ook goed geweest. Maar zo gaat dat niet bij de plantenwerkgroep. Het woord op zich zegt al dat we snel weer op pad moesten. We noteerden achtereenvolgens beklierde duizendknoop, zwart tandzaad, korrelganzenvoet, papegaaienkruid en harig wilgenroosje. We passeerden een meer met op de oever pluimzegge, grote kattenstaart, veerdelig tandzaad en lidrus. Het terrein werd hierna wat bosachtig. De (eenstijlige) meidoorns en sleedoorns waren rijkelijk behangen met bessen. De takken hingen wat mismoedig naar omlaag. Ook de vele fruitbomen in de boomgaarden die we deze dag zagen, lieten hetzelfde beeld zien. De appels en peren zijn goedkoop deze herfst mensen!



Op de blaadjes van een (inderdaad bittere) wilg vonden we een gal van de bittere wilgbladwesp. Ook vonden we het zeldzame rijstgras. Daarna volgden we nog maar eens een dijk, nu met beemdlangbloem, speerdistel en vertakte leeuwentand. Verderop ontdekten we gevallen eikenbladeren met daarop twee soorten gallen: lensgal en satijnen knoopjesgal. Langs een vaart groeiden basterdpaardenstaart (de kruising van holpijp en heermoes), hop en wilde kardinaalsmuts.





Rond vijf uur stonden we weer bij onze auto's en besloten dat er nog een toegift mogelijk was. Omdat het de laatste excursie van het jaar was! We reden naar het dorp Heukelum even verderop en liepen via de Appeldijk naar een soort van klompenpad dat rond een meer vlak naast de Linge liep.





We waanden ons direct in een Aziatisch aandoend landschap met bamboe! De wandeling ging daarna door een bosachtige omgeving met o.a. groot springzaad en een enorme platte tonderzwam. Halfweg het meer gekomen liep het pad weer terug, maar nu door een prachtig grasland met o.a. heeblaadjes, aardbeiklaver, echte koekoeksbloem, moeraskruiskruid en rode ogentroost. Ook zagen we een zwarte walnoot. We liepen hier pal tussen het meer en de Linge door. Het laatste stukje voerde ons door een nat stukje moerasbos waar het klompenpad gaandeweg veranderde in een laarzenpad. We zagen hier, niet geheel onverwacht, knaagsporen van de bever. Aan het eind gekomen van dit extra rondje moesten we nog een breed water oversteken en wel per veerpont. Het werd een soort van touwtrekwedstrijd over drie ronden. Lollig om te doen!



Om een uur of zeven waren we terug op de Appeldijk en liepen naar de auto's. Het seizoen 2025 zat er op! Het was een prachtige dag met veel zon, afgewisseld met wolkenpartijen en een aangename temperatuur van 22 graden. We hadden weer veel gezien en genoten. De teller stond op 264 soorten. De dag werd afgesloten in Leerdam bij Turks restaurant Didim in de Nieuwstraat. Zo kwam er een eind aan een prachtig seizoen 2025. Jammer, maar . . . de eerste plannen voor 2026 worden al gesmeed!



